

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

**İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ 2024 YILI DÜZENLİLİK
DENETİM RAPORU**

**İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ
2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU**

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	6
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	9
7. DENETİM BULGULARI	9
8. EKLER	18

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	3

KISALTMALAR

AŞ	:Anonim Şirket
DEPARK	:Dokuz Eylül Teknoloji Geliştirme AŞ
EPDK	:Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
ERASMUS	:European Action Scheme for the Mobility of University Students / Üniversite Öğrencileri nin Hareketliliği için Avrupa Topluluğu Eylem Programı
İYTE	:İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
İZTEKGEB	:İzmir Teknoloji Geliştirme Bölgesi AŞ
KDV	:Katma Değer Vergisi
RES-İYTE	:RES-İYTE Elektrik Üretim AŞ
SGK	:Sosyal Güvenlik Kurumu
TL	:Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Ortak Girişim Kapsamında Kurulan Rüzgâr Enerjisi Santralinin Sözleşme Gereği Olan Devir İşlemlerinin Yapılmaması
2. Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi
3. İç Kontrol Sisteminin İşleyişinde Eksiklikler Bulunması
4. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü 1992 yılında 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na eklenen ek madde ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insan gücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsünün akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise

Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 3 fakülte, 1 yüksekokul, 1 enstitü ve 19 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	115	34	149
Doçent	49	91	140
Doktor öğretim üyesi	63	95	158
Öğretim görevlisi	141	38	179
Araştırma görevlisi	308	38	346
Toplam	676	296	972

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	216	160	376
Sağlık	11	13	24
Avukatlık	2	1	3
Eğitim-öğretim	-	-	-
Teknik	115	47	162
Yardımcı	25	27	52
Sözleşmeli	66	14	80
İşçi	97	1	98
Toplam	532	263	795

Üniversitede 2024 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 1.208’dir. Ayrıca Üniversitede 14 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2024 yılına ait ödenek dağılımına ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
01 Personel Giderleri	866.657.548,00	850.939.486,42	98,19
02 Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	103.500.682,00	101.291.835,54	97,86
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	164.948.711,59	139.092.936,49	84,32
05 Cari Transferler	41.847.873,41	40.897.626,00	97,73
06 Sermaye Giderleri	412.748.800,00	250.133.689,64	60,60
07 Sermaye Transferleri	-	-	-
Toplam	1.589.703.615,00	1.382.355.574,09	86,96

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 1.419.763.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 169.940.615,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 1.589.703.615,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %86,96'sı olan 1.382.355.574,09 TL kullanılmıştır.

Personel giderlerinde 866.657.548,00 TL ödeneğin 850.939.486,42 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 103.500.682,00 TL ödeneğin 101.291.835,54 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 164.948.711,59 TL ödeneğin 139.092.936,49 TL'si, cari transferlerde 41.847.873,41 TL ödeneğin 40.897.626,00 TL'si, sermaye giderlerinde 412.748.800,00 TL ödeneğin 250.133.689,64 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2024 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programı, Kalkınma Ajansı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 1.568.119.277,34 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2024 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	9.707.000,00	21.584.994,20	222,36
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	1.396.383.000,0	1.299.231.860,48	93,04
Diğer Gelirler	13.673.000,00	29.771.442,61	217,74
Sermaye Gelirleri	-	403.640,00	-
Toplam	1.419.763.000,0	1.350.991.937,29	95,16
Gelirlerden Red ve İadeler (-)	-	172.508,62	-
Net Toplam	1.419.763.000,00	1.350.819.428,67	95,14

2024 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 1.419.763.000,00 TL olan Enstitünün, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 1.350.819.428,67 TL'dir.

Dönem faaliyet geliri 1.855.520.091,26 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 516.602,38 TL, enflasyon düzeltmesi toplamı 1.125.023.399,33 TL ve faaliyet gideri 1.507.938.040,31 TL olan Üniversite, 2024 yılını 1.472.088.847,90 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

Döner Sermaye İşletmesinin 2024 yılı gelir toplamı 8.432.058,69 TL, gider toplamı 6.402.662,74 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 2.029.395,95 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Enstitü, 12.11.2002 tarih ve 24934 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu’nun 4’üncü maddesine istinaden kurulan İzmir Teknoloji Geliştirme Bölgesi AŞ’nin ortağıdır. Adı geçen AŞ’nin kuruluş sermayesi 2.000.000 TL olup Enstitünün %56,15 oranında ortaklığı bulunmaktadır. 2024 yılı Enstitü mali tablolarında kayıtlı tutar 12.491.426,97 TL olup kuruluş sermayesi payı olarak ödenen tutar 1.123.000,00 TL dışındaki 11.368.426,97 TL ilgili Şirketin sermaye hesabında yaptığı enflasyon düzeltmesi sonrası Enstitü’nün ortaklık payına isabet eden enflasyon fark tutarına aittir. Şirketten kâr payı aktarımı bulunmamaktadır.

03.01.2013 tarih ve 28517 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2012/4085 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Dokuz Eylül Teknoloji Bölgesi Geliştirme AŞ’nin ortağıdır. Adı geçen AŞ’nin kuruluş sermayesi 7.500.000,00 TL olup Enstitünün %0,67 oranında ortaklığı bulunmaktadır. 2024 yılı Enstitü mali tablolarında kayıtlı tutar 340.125,00 TL olup kuruluş sermayesi payı olarak ödenen tutar 50.000,00 TL dışındaki 290.125,00 TL ilgili Şirketin sermaye hesabında yaptığı enflasyon düzeltmesi sonrası Enstitü’nün ortaklık payına isabet eden enflasyon fark tutarına aittir. Şirketten kâr payı aktarımı bulunmamaktadır.

12.11.2002 tarih ve 24934 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu’nun 4’üncü maddesine istinaden kurulan Bilişim Vadisinin ortağıdır. Bilişim Vadisinin sermayesi 355.271.932,50 TL olup Enstitünün %0,0058 oranında ortaklığı bulunmaktadır. 2024 yılı Enstitü mali tablolarında kayıtlı tutar 270.445,38 TL olup sermaye payı olarak ödenen tutar 51.339,50 TL dışındaki 219.105,88 TL ilgili Şirketin sermaye hesabında yaptığı enflasyon düzeltmesi sonrası Enstitü’nün ortaklık payına isabet eden enflasyon fark tutarına aittir. Şirketten kâr payı aktarımı bulunmamaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,

- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2024 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları konusunda çalışmaların henüz tamamlanmamış olmasından dolayı eksiklikler bulunmaktadır. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirilmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan

kaynakları politikası tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerinin tanımlamasıyla ilgili bazı çalışmalar yapmış olmakla beraber belirlenen kurumsal risklerle ilişki kurulması ve süreç yönetimi bakımından bu çalışmalar yeterli değildir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmış ancak bu çalışmalar yeterli değildir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur ancak süreç yönetimi açısından eksiklikler vardır. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmeler farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 2 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 1’i doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsünün 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Ortak Girişim Kapsamında Kurulan Rüzgâr Enerjisi Santralinin Sözleşme Gereği Olan Devir İşlemlerinin Yapılmaması

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü (İYTE) ile Şirket arasında akdedilen 23.10.2007 tarihli ortak girişim sözleşmesi hükümlerine istinaden; İYTE'ye tahsisli bulunan İzmir-Urla Sineklidağ ve Çiftlikdağı mevkilerinde ortak girişim kapsamında 13 MWe gücünde Rüzgar Enerjisi Santrali kurulması konusunda taraflar arasında mutabakata varıldığı ancak rüzgar enerjisi santraline ilişkin santral ve işletme lisansının gerekli yatırımlar yapıldıktan sonra Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) mevzuatının izin verdiği ilk fırsatta taraflarca kurulacak RES-İYTE ELEKTRİK ÜRETİM AŞ'ye (RES-İYTE) devredilmesi gerektiği halde söz konusu devir işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

İYTE ile Şirket arasında 23.10.2007 tarihinde akdedilen Ortak Girişim Sözleşmesinin "Sözleşme konusu"nu düzenleyen 2'nci maddesinde; lisans alınmasından sonra Şirket tarafından gerekli yatırımın yapılması ve EPDK mevzuatının izin verdiği ilk fırsatta taraflarca kurulacak RES-İYTE'ye santral ve işletme lisansının devredilmesi belirtilmiştir.

Taraflar arasında kurulması öngörülen RES-İYTE'ye hisse ve devrine ilişkin olarak Ortak Girişim Sözleşmesinin 4.3.1 ve 4.3.2 maddelerinde; kurulacak şirkette İYTE'nin %11 oranında bedelsiz olarak tahsis edilmiş hissesinin bulunacağı, bedelsiz hisse tahsisi yükümlülüğünün Şirketin B grubu hissedarları tarafından yerine getirileceği, bu oranın sermaye artırımlarında da aynen korunması amacıyla İYTE'nin sahip olduğu A grubu hisselerine düşen mali yükümlülüklerin de B grubu hissedarlar tarafından yerine getirileceği, İYTE'nin %11'e ek olarak %9 oranında daha hisse almayı talep etmek hakkına sahip olduğu, böylesi bir talep halinde devredilen hisselerin bedelinin İYTE tarafından nakden ve defaten ödeneceği öngörülmüştür.

Santralin RES-İYTE'ye devri ortak girişim sözleşmesinin amir hükümlerinden biri olup anılan sözleşme devir yükümünün ifa edilmemesini de açık bir maddi yaptırıma bağlamış bulunmaktadır. Nitekim ortak girişim sözleşmesinin 4.10 maddesinde santral faaliyete geçmesine ve santralin RES-İYTE'ye devredilmesi için bir engel bulunmamasına rağmen santralin RES-İYTE'ye devri gerçekleştirilmezse, İYTE'nin Şirketten on milyon ABD doları tazminat talep etmeye yetkili olacağı ve Şirketin de her zaman derhal devri gerçekleştirerek tazminatı ödeme mükellefiyetinden kurtulma imkanına sahip olacağı; diğer taraftan 4.9 maddesinde ise, Santralin faaliyete geçmesi tarihinden EPDK'dan gerekli izinlerin alınarak RES-İYTE'ye devir edilmesi tarihine kadar veya Santralin faaliyete geçmesine rağmen, taraflara yüklenilemeyecek nedenler ile RES-İYTE'ye devredilememesi halinde, Şirket'in bu Sözleşme konusu projenin net karından ilgili yıla isabet eden anapara taksitlerinin ve diğer proje ihtiyaçlarının tenzilinden sonra kalan karın, İYTE'nin o tarihteki hissedarlık oranı uyarınca belirlenecek tutarın her yılın Ocak ayının ilk 20 günü içinde İYTE'ye ödenmesi; İYTE'nin Şirketin Sözleşme konusu proje ile ilgili defter kayıtlarını ve banka hesaplarını her zaman inceleme ve bilgi alma hakkına sahip olacağı belirtilmiştir.

Denetimlerde, ortak girişim sözleşmesi uyarınca kurulması öngörülen RES-İYTE'nin 50.000,00 TL sermaye bedeliyle 16.04.2009 tarihi itibarıyla kurulmuş olduğu, İYTE'ye tahsisli bulunan İzmir Urla Sineklidağ ve Çiftlikdağı mevkiilerindeki saha üzerinde ortak girişim sözleşme hükümleri gereğince 13 MWe gücündeki Rüzgâr Enerjisi Santralinin tesisinin Şirket tarafından süreç içinde tamamlanmış olup santralin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca gerekli kabul işlemleri yapılarak 2016 Mayıs ayı itibarıyla işletmeye açıldığı; bununla birlikte ortak girişim kapsamında kurulan rüzgâr enerjisi santralinin RES-İYTE'ye devir işlemlerinin 2024 yılsonu itibarıyla gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir.

Santralin üretim faaliyetlerine başladığı 2016 yılından sonraki süreç içerisinde; üretim faaliyetlerinin başlamasından kısa süre sonra Şirketin sahip olduğu lisans kapsamında kapasite artırımı hakkında faydalanabilmek için Bakanlığa müracaatta bulunduğu ve bu nedenle yapılacak muhtemel ilave yatırımların santralin RES-İYTE'ye devri işlemlerindeki ertelemelerin gerekçesi olarak sunulduğu; Şirket tarafından İYTE Rektörlüğüne hitaben yazılan 18.10.2018 tarihli dilekçede, santralin RES-İYTE'ye devir işlemlerinde kısmi bölünme metodu ile devir veya alternatif olarak İYTE'nin sahibi olduğu payların bedelinin lisans süresi boyunca ödenmesi yönünde iki farklı alternatif yöntemden birisinin benimsenmesinin önerildiği; konuyla ilgili yazışmalardan anlaşıldığı üzere, Şirket tarafından önerilen iki farklı yönteme ilişkin olarak İYTE tarafından bugüne kadar olumlu ya da olumsuz herhangi bir resmi cevap verilmemiş olduğu;

2023 yılı Sayıştay Denetim Raporunda konu hakkında, santralin RES-İYTE'ye devrinin bir an önce başlatılması ve devir yükümünün haksız nedenlerle ifa edilmemiş olmasının tespiti halinde sözleşmesinde öngörülen tazminatın tahsilatı için gerekli hukuki işlemlerin yerine getirilmesi gerektiğinin belirtildiği;

Şirketin İYTE'ye yazdığı 16.09.2024 tarihli yazı ile, santralin 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu hükümleri uyarınca, kısmi bölünme yöntemi ile yeni kurulacak bir şirkete devredilmesi ve bu şirket paylarının %11'inin bedelsiz olarak İYTE'ye devri yöntemi için gerekli çalışmalara başlandığının bildirildiği; buna mukabil İYTE'nin ilgili Şirkete yazdığı 22.10.2024 tarihli cevabi yazısında, devrin yeni kurulacak bir şirkete yapılmasının uygun olmadığı, mevcut RES-İYTE'ye devir yapılması ve devir işlemleri için bir zaman çizelgesinin oluşturulmasını ilgili Şirketten talep ettiği görülmüştür.

Santralin üretim faaliyetlerine başladığı dönemden sonraki 9 yıllık zaman zarfında; İYTE'nin Sözleşmenin 4.9 maddesi ile belirlenen kar payı hakkı ile ilgili olarak; 2016-2019 yıllarını kapsayan mali dönemler için Şirketten Santralin gelir ve gider durumunu gösteren yeminli mali müşavir onaylı beyanın alınmış olduğu; bu dönemlerde birikimli olarak sürekli zarar beyan edildiği, 2020-2024 arası mali dönemler için İYTE kayıtlarında Santralin mali durumu ile ilgili olarak her hangi bir bilginin bulunmadığı, bu nedenle Santralin faaliyette bulunduğu 9 yıl içerisinde İYTE'nin %11'lik hissesi için tahakkuk eden kar payının bulunmadığı, aynı zamanda İYTE'nin Şirketin uhdesinde bulunan santral ve işletme lisansının RES-İYTE'ye devri işlemlerinin gerçekleşmemesi nedeniyle sözleşmenin 4.10 maddesinden doğan tazminat hakkı için de bu güne kadar her hangi bir girişimde bulunmadığı

anlaşılmaktadır.

Kamu İdaresi cevabında, Şirket bünyesinde yer alan Urla RES ve ilgili lisansın kısmi bölünme yöntemi ile bağımsız bir anonim şirkete devrinin gerçekleştirilmesi çalışmalarına başlanıldığı, Şirketin tek ortağı olduğu, aynı unvana sahip ve Ortak Girişim Sözleşmesi gereğince esas sözleşmede yer alması gereken hükümler korunarak kurulacak yeni bir anonim şirkete devir işlemi gerçekleştirilerek, akabinde bu şirketin sermayesinin %11'ini temsil eden payların Enstitüye bedelsiz olarak devredileceği, Santralin 2020-2024 arası dönemde oluşan mali durumunun tetkik ve tespitine yönelik bir çalışmanın bulunmadığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; ortak girişim kapsamında İYTE arazisi üzerinde kurulan rüzgâr enerjisi santralinin 2020-2024 arası dönemde oluşan 5 yıllık mali durumunun tetkik ve tespit edilerek varsa İYTE lehine oluşan kar paylarının Şirketten talep edilmesi, santralin RES-İYTE AŞ.'ye devir işlemlerinin bir an önce sonuçlandırılmasına yönelik her türlü idari ve hukuki tedbirin alınması gerekmektedir.

BULGU 2: Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Üniversite tarafından peşin tahsil edilen kira gelirlerinin ilgisine göre 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ile 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında takip edilmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 296'ncı maddesinde; bu hesabın, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 347'nci maddesinde ise; bu hesabın, dönem içinde tahsil edilen ancak, gelecek yılların faaliyet hesaplarına dâhil edilecek olan gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Denetimlerde, Üniversite tarafından peşin tahsil edilen kira gelirlerinin dönemine göre 380 veya 480 No.lu hesaplarda takip edilmediği, bunun yerine 120 ve 220 gelirlerden alacaklar hesaplarına kaydedildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, peşin tahsil edilen kira gelirlerinin dönemine uygun olarak 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı veya 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında takip edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; peşin tahsil edilen kira gelirlerinin, muhasebenin dönemsellik ilkesi gereği 380 ve 480 No.lu hesaplarda izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: İç Kontrol Sisteminin İşleyişinde Eksiklikler Bulunması

Kurumun 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleri ve ilgili mevzuat gereğince, iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi aşamalarında eksiklikler bulunduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kanun'un “Üst yöneticiler” başlıklı 11’inci maddesinde, denetim tarihinde yürürlükte olan ve 05.03.2025 tarihinde kaldırılan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’ın 8’inci maddesinde ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’nde; üst yöneticilerin, mali yönetim ve kontrol sisteminin kurulmasından, işleyişinin gözetilmesinden, izlenmesinden ve Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden sorumlu oldukları ve bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri hükme bağlanmıştır.

Bu çerçevede 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’nde, iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedür ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması, çalışmaların etkili bir şekilde yürütülmesini sağlamak üzere idarelerin üst yöneticileri tarafından gerekli önlemlerin alınması gerektiği belirtilmiştir.

Ayrıca, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi ile kamu idarelerinin iç kontrol sistemlerini Kamu İç Kontrol Standartları ile uyumlu hale getirmek üzere yapılması gereken çalışmalar belirlenmiş ve kamu idarelerinin bu çalışmalar için eylem planı oluşturma, gerekli prosedür ve ilgili düzenlemeleri hazırlama çalışmalarında, bu rehberden yararlanmalarına olanak sağlanmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan 02.12.2013 tarih ve 70451396-24 sayılı “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum” konulu Genelge’de ise; Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Planlarını gönderen genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin eylem planlarının Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünce merkezi

uyumlaştırma görevi çerçevesinde yürütülen izleme çalışmaları neticesinde, idarelerce yürütülmekte olan söz konusu çalışmalarla ilgili Maliye Bakanlığı ve Sayıştay tarafından tespit edilen eksiklikler belirtilerek, kamu idarelerinin eylem planlarını gözden geçirip Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi çerçevesinde revize ederek en geç 31.12.2014 tarihine kadar üst yöneticinin onayını müteakip Hazine ve Maliye Bakanlığına göndermeleri ve eylem planlarında belirtilen eylemlerin ise iki yıl içinde (31.12.2016 tarihine kadar) tamamlanmasının gerektiği ifade edilmiştir.

Üniversitenin iç kontrol sisteminin işleyişine yönelik çalışmalarının incelenmesinde;

Kurumda iç kontrol risklerinin belirlenmesi konusunda bazı ön çalışmaların mevcut olduğu ancak bu çalışmaların henüz tamamlanmadığı,

Risklerin kurum personelinin katılımıyla belirlenmesi ve risklerin değerlendirilmesi konularında yine bazı ön çalışmaların mevcut olduğu ancak uygulamaya henüz geçilmediği,

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetlerinin belirlenmesi konusunda çalışmaların başladığı ancak tamamlanmadığı,

Belirlenen her bir kontrol faaliyetinin uygulanması için sorumluların belirlenmediği,

Kamu İdaresinde 2 iç denetçi kadrosu bulunduğu ve bu kadrolardan 1'ine atama yapıldığı, iç kontrol sistemine ilişkin iç denetim birimi tarafından gerçekleştirilmiş denetim ve raporlama çalışması bulunmadığı,

İç kontrol sistemi ve kurumsal risk yönetiminin üst yönetim ve kurum personeli tarafından sahiplenilmesi konusunda önemli bir gelişme kaydedildiği ancak uygulamada bazı yetersizliklerin mevcut olduğu,

tespit edilmiştir.

Üniversite yönetimince, iç kontrole ilişkin olarak yapılan işlemler mevcut ise de uygulamada halen yukarıda belirtilen yetersizlik ve eksikliklerin bulunduğu görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında, bulguda belirtilen hususların tamamlanmasına yönelik gerekli çalışmaların ilgili birimlerce başlatıldığı ve çalışmaların devam ettiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; söz konusu eksikliklerin giderilmesinin iç kontrol sisteminin sağlıklı şekilde işlemesine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 4: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Üniversitenin çeşitli birimlerinde kadrosu olan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin zamanında ve yeterli olarak kullandırılmadığı, iş akitlerinin herhangi bir nedenle sona ermesinden sonra izin haklarının ekonomik değere dönüştürülecek şekilde biriktirildiği görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Çalışma şartları ve dinlenme hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde "dinlenmek çalışanların hakkıdır" ifadesine yer verildikten sonra, yıllık izin hakkı ile hafta tatili ve bayram tatili hakları ayrıca vurgulanmış olduğundan Anayasal bir hak olan dinlenme hakkından vazgeçilemez. Ayrıca yasal zorunluluğun ötesinde; çalışanları yorgunluk ve onun beraberinde getireceği dikkatsizlik sonucu uğrayabilecekleri iş kazalarından korumak, işçinin bedensel ve ruhsal olarak iyiliğinin devamını sağlamak, iş tatminini artırmak, işçinin sosyal yaşama katılımını sağlamak, iş veriminin azalmasına engel olmak, işin kalitesinin düşmesini önlemek vb. birçok nedenle işçinin yıllık izin, hafta tatili, bayram tatili haklarını ve gün içinde ara dinlenmelerini tam olarak kullanabilmesi gereklidir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53, 56, 57 ve 58'inci maddeleri gereğince işyerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de dahil olmak üzere, en az bir yıl çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verilir. Kanun'un "Yıllık ücretli izin hakkı ve izin süreleri" başlıklı 53'üncü maddesine göre yıllık ücretli izinden vazgeçilemez ve "Yıllık ücretli iznin uygulanması" başlıklı 56'ncı maddesine göre bu iznin Kanun'da gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesi zorunludur.

Denetimlerde, 2024 yılı sonu itibarıyla sayıları yüze yaklaşan işçinin yetmiş kadarının 30 gün ve daha fazla sayıda yıllık ücretli izin biriktirdiği tespit edilmiştir. Yaklaşık yüz elli-yüz altmış güne kadar izni birikmiş işçiler olduğu göz önüne alındığında ortalama en az 5-6 yıllık kullanılmayan izinlerin olduğu anlaşılmaktadır.

Hukukî anlamda çalışanların çalışma hayatından kaynaklanan yorgunluğu atabilmek, sağlıklarını koruyabilmek için ihtiyaç duydukları bir hak olan dinlenme hakkı, kullanılmadığı takdirde, işçinin ruhsal ve bedensel açıdan yorulması ve çalışma verimini düşürmesinin yanı sıra, işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretler, herhangi bir nedenle iş akdinin sona ermesi durumunda sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kurumun aleyhine de ek mali külfet doğurmaktadır. Bugünkü ücretler üzerinden hesaplandığında,

kullanılmayan yıllık ücretli izinlerin 2024 yılı sonu itibarıyla karşılığı yaklaşık olarak 4,5 milyon TL civarındadır.

Diğer yandan Cumhurbaşkanlığı'nın 30 Haziran 2021 ve 17 Mayıs 2024 tarihinde kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması amacıyla yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu Genelgelerinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içerisinde hak kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde kullandırılacağı, ilgililerin önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık ücretli izin sürelerinin yürütülen hizmetlerde aksamaya neden olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılacağı belirtilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında; işçilerin günün her saati çalışmayı gerektiren işlerde çalıştığı, personel sayısının az, yürütülecek faaliyetlerin çok olması nedeniyle fazla mesaiye ihtiyaç duyulduğu, fazla mesai karşılığında ücret yerine izin tahakkuk ettirildiği, bu yüzden izinlerin biriktiği ifade edilmiştir. Bununla beraber, Toplu İş Sözleşmelerinde İş Kanunu'na İlişkin Çalışma Süreleri Yönetmeliği 5'inci madde ile belirtilen “Denkleştirme Esasına Göre Çalışma” ya ilişkin herhangi bir düzenlemeye gidilmediği için fazla çalışmaların izin olarak verildiği belirtilmiştir. 2025-2027 yıllarını kapsayan Toplu Sözleşmede “Denkleştirme Esasına Göre Çalışma” hususuna yer verilmiş olup düzenlemenin uygulamaya geçmesi halinde belirtilen birikmenin önüne geçileceği ve kullanılmayan yıllık izinlerin kullandırılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; yukarda açıklanan gerekçelerle hem işçinin dinlenme hakkının bir gereği olarak ve aynı zamanda İdareye ek mali bir külfet getirmemesi için, işçilere yıllık ücretli izinlerini hak ettikleri yılda kullandırılması ve Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirleri Genelgelerinde de öngörüldüğü üzere, geçmiş yıllardan kalan izinlerin de daha fazla biriktirilmeden, yüksek miktarda izin hakkı olanlara öncelik verilerek belli bir plan dâhilinde kullandırılması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
İç Kontrol Sisteminin İşleyişinde Eksiklikler Bulunması	2023	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun Diğer Bulgular Bölümünde "İç Kontrol Sisteminin İşleyişinde Eksiklikler Bulunması" başlığıyla yer almaktadır.
Ortak Girişim Kapsamında Kurulan Rüzgâr Enerjisi Santralinin Sözleşme Hükümlerine Aykırı Olarak RES-İYTE Elektrik Üretim A.Ş.'ye Devir İşlemlerinin Yapılmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun Diğer Bulgular Bölümünde "Ortak Girişim Kapsamında Kurulan Rüzgar Enerjisi Santralinin Sözleşme Gereği Olan Devir İşlemlerinin Yapılmaması" başlığıyla yer almaktadır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ
DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ**

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	3
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	4
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	4
6. DENETİM BULGULARI	4

KISALTMALAR

BAP	: Bilimsel Araştırma Projeleri
KDV	: Katma Değer Vergisi
TAM	: Tümleřik Araştırma Merkezi
TL	: Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Kurumlar Vergisi Mükellefiyetinin Tesis Edilmemesi
2. Maliyet Hesaplarının Yanlış Kullanılması
3. Ödenecek Döner Sermaye Katkı Payları Hesabının Kullanılmaması
4. Ödenecek Döner Sermaye Yükümlülükleri Hesabının Kullanılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 11.08.2001 tarih ve 24490 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 2'nci maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

- Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek konularda bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma ve benzeri hizmetleri yapmak, seminer, konferans, sempozyumlar düzenlemek, kurslar açmak,
- Danışmanlık, uygulama, deney ve analiz yapmak,
- Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek, faaliyet alanları ile sınırlı olarak iş ve hizmet üretmek, elde edilen ürünleri önceden Rektör onayı alınmak şartıyla pazarlanması ve satılması için satış ve teşhir yerleri açmak.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 15'tir.

İşletme Müdürlüğünde; işletme müdürü, 3 idari memur ve 1 sürekli işçi hizmet vermekte olup tamamının kadrosu özel bütçededir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli saymanlık müdürü ve 1 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2024 yılında özel bütçeden herhangi bir kaynak kullanılmamıştır.

Başlangıç bütçesinde 10.568.000,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır.

İşletmenin 2024 yılında 6.481.303,11 TL bütçe giderine karşılık 5.700.048,76 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2024 yılı gelir tablosuna göre 8.432.058,69 TL gelir elde edilmiş, 6.402.662,74 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 2.029.395,95 TL kârla tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmassından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğerk hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğerk hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Döner Sermaye İşletmesinin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kurumlar Vergisi Mükellefiyetinin Tesis Edilmemesi

Kurumlar Vergisi Kanunu kapsamına giren İşletmede kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmediği görülmüştür.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun “Verginin konusu” başlıklı 1’inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre iktisadi kamu kuruluşlarının kazançları kurumlar vergisinin kapsamına alınmıştır. Aynı Kanun’un Mükellefler başlıklı 2’nci maddesinin üçüncü fıkrasında; iktisadi kamu kuruluşlarının Devlete, il özel idarelerine, belediyelere, diğer kamu idarelerine ve kuruluşlarına ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ve anılan maddenin birinci ve ikinci fıkralarında sayılanlar dışında kalan ticari, sınai ve zirai işletmelerin iktisadi kamu kuruluşu olduğu, aynı maddenin altıncı fıkrasında ise iktisadi kamu kuruluşları ile dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazanç amacı gütmemelerinin, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunmasının, tüzel kişiliklerinin olmamasının, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği, mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olmasının, kar edilmemesi veya karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği belirtilmiştir.

Anılan Kanun’un uygulanmasına ilişkin açıklamalar içeren 1 seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği’nin 2.3.1. bölümünde de iktisadi kamu kuruluşları kavramının hem kamu iktisadi teşebbüslerini hem de kamu kurum ve kuruluşlarına ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen iktisadi kuruluşlar ile döner sermayeli kuruluşları da kapsamına aldığı ifade edilmiştir. Aynı bölümde ayrıca iktisadî kamu kuruluşlarının kazanç amacı gütmemeleri, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunması, tüzel kişiliklerinin olmaması, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği, mal veya hizmet bedelinin

sadece maliyeti karşılayacak kadar olması, kâr edilmemesi veya kârın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin de bunların iktisadî niteliğini değiştirmeyeceği vurgulanmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden, kamu kurum ve kuruluşlarına ait veya bağlı olan işletmelerin ticari, sınai veya zirai alanda devamlı olarak faaliyette bulunması durumunda kurumlar vergisi mükellefi olmaları gerektiği anlaşılmaktadır.

Kamu İdaresi cevabında, mevzuat hükümleri çerçevesinde kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis edilmesi konusunda gerekli işlemlere başlanılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Enstitü Döner Sermaye İşletmesi tarafından özel ve kamu kurum ve kuruluşlarına bir bedel karşılığında analiz, görüş verme, danışmanlık hizmeti, eğitim, gibi faaliyetleri devamlılık arz edecek şekilde sunulması nedeniyle yukarıdaki mevzuat hükümleri çerçevesinde kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Maliyet Hesaplarının Yanlış Kullanılması

Döner Sermaye İşletmesinde 710 Direkt İlk Madde ve Malzeme Hesabı, 730 Genel Üretim Giderleri Hesabı ve 750 Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabının kullanılmaması gerektiği halde kullanıldığı tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "7 Maliyet hesapları" başlıklı 267'nci maddesinde; kapsama dâhil kamu idarelerinden maliyet muhasebesi uygulayanların, maliyet işlemleri için bu ana hesap grubunu Bakanlıkça yayımlanan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğlerine uygun olarak kullanacakları ifade edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığının 1 sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde maliyet hesapları; mal ve hizmetlerin planlanan biçim ve niteliğe getirilmesi için yapılan giderlerin toplandığı ve maliyet unsurlarına dönüştürülerek izlendiği hesaplar olarak tanımlanmaktadır. Hem anılan bu Genel Tebliğ'de hem de Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin on birinci bölümünde maliyet hesaplarının niteliği ve işleyişine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Genel Tebliğ'de 710 Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Hesabının; mamulün bünyesine giren, mamulün temel ögesini oluşturan ve mamulün bünyesine doğrudan yüklenebilen maddelerin kullanımlarını izlemek için kullanılacağı, Yönetmelik'in anılan hesaba ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 467'nci maddesinde de; bu hesabın üretim işlemi

sırasında doğrudan doğruya mamul bünyesine giren ve onun bir unsurunu oluşturan ilk madde ve malzemelerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Genel Tebliğ’de ve Yönetmelik’in “Hesabın niteliği” başlıklı 485’inci maddesinde; 730 Genel Üretim Giderleri Hesabının, işletmenin üretimi ve bu üretime bağlı hizmetler için yapılan direkt işçilik ve direkt ilk madde ve malzeme dışında kalan giderlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Genel Tebliğ’de ve Yönetmelik’in “Hesabın niteliği” başlıklı 503’üncü maddesinde; 750 Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabının; üretime devam olunan mamullerin maliyetlerini düşürmek, satışlarını arttırmak, bulunan yeni üretim çeşitlerinin işletmede kullanılmakta olan yöntem ve işlemlerini geliştirmek ya da yeni yöntem ve işlemler bulmak, üretimde kullanılan teçhizatın yenilerinin ve mevcutlarının geliştirilmesine ilişkin araştırmalar yapmak, satış ve pazarlama faaliyetlerini geliştirmek için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Denetimlerde; 710 Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Hesabına, araştırma merkezine laboratuvar malzemesi ve kimyasal gaz alımlarının, 730 Genel Üretim Giderleri Hesabına kimyasal gaz alımı ve araştırma merkezinde cihaz bakım bedellerinin, 750 Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabına da yine araştırma merkezi laboratuvarına malzeme ve kimyasal gaz alımlarına ilişkin giderlerin kaydedildiği görülmüştür.

İşletme; sadece danışmanlık, analiz, eğitim ve soğuk oda kiralanması gibi hizmetler vererek gelir elde etmekte olup bir mamul üretimi, satışı ya da geliştirmesine ilişkin bir faaliyet ve gelir bulunmadığından, İşletmenin, mamul üretimi ile ilgili olan 710, 720, 730 hesaplarını kullanmaması gerekmektedir. Nitekim Yönetmelik’in 495’inci maddesinin ikinci fıkrasında hizmet işletmelerinde; 71, 72 ve 73 numaralı gruplarda yer alan hesapların kullanılamayacağı ifade edilmiştir. 750 No.lu hesap da Genel Tebliğ ve Yönetmelik’te açıklandığı üzere bir hizmet üretimine ilişkin harcamaları kapsayan giderlerin kaydedilmesi için kullanılmamaktadır.

Kamu İdaresi cevabında, ilgili muhasebe mevzuatına göre maliyet hesaplarının daha dikkatli kullanılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; 710 Direkt İlk Madde ve Malzeme Hesabı, 730 Genel Üretim Giderleri Hesabı ve 750 Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabına kaydedilen tutarların fonksiyonuna göre 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına veya 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabına kaydedilerek izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Ödenecek Döner Sermaye Katkı Payları Hesabının Kullanılmaması

Döner Sermaye İşletmesinin ilgili mevzuata göre hasılatından personele ödenecek katkı payları ödemesini gerçekleştirirken gerekli muhasebe hesabını kullanmadığı tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 363 Ödenecek Döner Sermaye Katkı Payları Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 291'inci maddesinde; bu hesabın döner sermayeli işletmelerce, personele maaş dışında katkı payı, prim, huzur hakkı gibi değişik adlarla yapılan ödemelerin tahakkukunun izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 292'nci maddesinde ise; personele ödenecek döner sermaye katkı payı, prim gibi değişik adlarla ödenecek tutarların bu hesaba ve yapılan kesintilerin de ilgili hesaplara alacak, 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabına borç; personele yapılan ödemelerin bu hesaba borç, ödemenin şekline göre ilgili hesaba alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Denetimlerde, İşletmenin uygulamasında ilgili tutarların Ödenecek döner sermaye katkı payları hesabına kaydedilmeksizin 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabına borç kaydedilerek doğrudan gönderme emriyle ödendiği tespit edilmiştir. Oysa tahakkuk esasına göre bir gider gerçekleştiği anda muhasebe kayıtlarına alınmalı ve ödeme yapıldığında ilgili muhasebe kayıtları ayrıca yapılmalıdır.

Bu kapsamda İşletmede bir hasılat gerçekleştiğinde mevzuatına göre personele ödenmesi gereken katkı payları tahakkuk etmiş olduğundan, ilgili tutarlar öncelikle 363 Ödenecek döner sermaye katkı payları hesabına alacak, 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabına borç kaydedilmelidir. Nakit çıkışı yapılarak ödeme gerçekleştiğinde ise 363 Ödenecek Döner Sermaye Katkı Payları Hesabına borç, gönderme emrinden sonra banka hesabına alacak kaydedilmelidir.

Sonuç olarak; yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca İşletmenin ilgili mevzuata göre hasılatından personele ödenecek katkı payları ödemesini gerçekleştirirken gerekli 363 Ödenecek Döner Sermaye Katkı Payları Hesabını kullanması gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, muhasebe mevzuatına uygun olarak ilgili hesabın kullanılacağı ifade edilmiştir.

BULGU 4: Ödenecek Döner Sermaye Yükümlülükleri Hesabının Kullanılmaması

Döner Sermaye İşletmesinin ilgili mevzuata göre hasılatından bilimsel araştırma (BAP) ve Hazine payı ödemesini gerçekleştirirken gerekli muhasebe hesabını kullanmadığı tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 362 Ödenecek Döner Sermaye Yükümlülükleri Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 289'uncu maddesinde; bu hesabın döner sermayeli işletmelerce genel bütçeye aktarılabacak tutarların, idare masraflarına katılma payının, kâr payının, merkez hissesi gibi Hazineye veya ilgili idareye ödenecek gelir ve payların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 290'ıncı maddesinde ise; üniversite döner sermaye işletmelerince mevzuatları gereği üniversitelerinin araştırma fonlarına aktarılan tutarların bu hesaba alacak, 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabına borç; Hazineye veya ilgili kurum bütçesine yatırılan veya ilgili kuruma gönderilen tutarların bu hesaba borç, ilgili hesaba alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Denetimlerde, İşletmenin uygulamasında ilgili tutarların 362 Ödenecek Döner Sermaye Yükümlülükleri Hesabına kaydedilmeksizin 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabına borç kaydedilerek doğrudan gönderme emriyle ödendiği tespit edilmiştir. Oysa tahakkuk esasına göre bir gider gerçekleştiği anda muhasebe kayıtlarına alınmalı ve ödeme yapıldığında ilgili muhasebe kayıtları ayrıca yapılmalıdır.

Bu kapsamda İşletmede bir hasılat gerçekleştiğinde mevzuatına göre ödenmesi gereken BAP payı ve Hazine payı tahakkuk etmiş olduğundan, ilgili tutarlar öncelikle 362 Ödenecek Döner Sermaye Yükümlülükleri Hesabına alacak, 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabına borç kaydedilmelidir. Nakit çıkışı yapılarak ödeme gerçekleştiğinde ise 362 Ödenecek Döner Sermaye Yükümlülükleri Hesabına borç, gönderme emrinden sonra banka hesabına alacak kaydedilmelidir.

Sonuç olarak; yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca İşletmenin ilgili mevzuata göre hasılatından bilimsel araştırma ve Hazine payı ödemesini gerçekleştirirken gerekli 362 Ödenecek Döner Sermaye Yükümlülükleri Hesabını kullanması gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, muhasebe mevzuatına uygun olarak ilgili hesabın kullanılacağı ifade edilmiştir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>